

บันทึก

เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม พ.ศ. ๒๕๐๖

หนังสือที่ ๑๔๕๖๖/๖๕๐๖ ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นตามคำขอของกระทรวงการคลังในปัญหาเกี่ยวกับการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม โดยส่งสำเนาหนังสือกระทรวงการคลังและเอกสารให้พิจารณาด้วย นั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๔) ได้พิจารณาหนังสือของกระทรวงการคลังถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.๒๕๕๗๖ (บธ.)/๒๕๐๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๐๖ และ “ระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม พ.ศ. ๒๕๐๖” ซึ่งให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๖ พร้อมกับได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกรมอัยการและผู้แทนกระทรวงการคลังแล้ว ปรากฏว่าระเบียบนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ใช้บังคับไปแล้ว แต่กระทรวงการคลังยังข้องใจในปัญหาข้อกฎหมายที่กรมอัยการมีความเห็นเป็นอีกอย่างหนึ่ง และเพื่อให้ปัญหานี้หมดสิ้นไป กระทรวงการคลังจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาช่วยตีความให้ความเห็นเพื่อความชัดเจน ซึ่งกระทรวงการคลังจะได้ดำเนินการให้เป็นหลักปฏิบัติต่อไป

ปัญหาที่ขัดแย้งมีอยู่ดังนี้ คือ กรมอัยการมีความเห็นว่า ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๒ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ พ.ศ. ๒๕๐๓ เพียงแต่กำหนดให้คณะรัฐมนตรีวางระเบียบและวิธีการให้กระทรวงการคลังหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม โดยให้จ่ายคืนเมื่อออกจากราชการ เพราะฉะนั้น การที่ระเบียบจะกำหนดให้หักเงินดังกล่าวส่งใช้หนี้แก่รัฐด้วย เข้าใจว่าจะเป็นการขัดกับกฎหมายดังกล่าว

ส่วนการที่ปรากฏข้อความในสมุดเงินสะสมว่าผู้สะสมยินยอมว่า หากมีข้อผูกพันในอันที่จะต้องชำระเงินให้แก่รัฐบาลไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้สะสมยินยอมให้หักเงินสะสมและดอกเบี้ยที่ได้รับใช้นั้นคืนได้ นั้น ควรพิจารณาว่าเงินสะสมที่หักไว้จากเงินเดือนยังเป็นเงินเดือนอยู่หรือไม่ใช้ ถ้ายังถือว่าเป็นเงินเดือน ข้อสัญญาที่ผู้สะสมยินยอมให้หักเงินเดือนดังกล่าวก็น่าจะเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เพราะเงินเดือนแม้แต่จะเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ยังไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๒๘๖<sup>๑</sup> และคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๔/๒๔๗๕ ถือว่าความยินยอมนั้นเป็นโมฆะ) ยิ่งกว่านั้น เมื่อมีกรณีที่จะต้องหักเงินเดือนดังกล่าว ผู้สะสมอาจจะปฏิเสธความรับผิดชอบโดยมีข้ออ้างในข้อกฎหมายหรือข้อเท็จจริงก็ได้ ซึ่งการยุติข้อโต้เถียงดังกล่าวก็ต้องดำเนินคดีทางศาลก่อน

อนึ่ง ถ้าจะถือว่าเงินรายนี้ไม่ใช่เงินเดือน แต่เป็นเงินสะสม ก็รู้สึกว่าจะเป็น การผันข้อเท็จจริง เพราะความจริงเงินรายนี้เป็นเงินเดือนที่มีกฎหมายให้หักไว้ให้เจ้าของ

แต่กระทรวงการคลังมีความเห็นว่า เงินสะสมของข้าราชการเกิดจากบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนซึ่งกำหนดให้หักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสมได้ เงินเดือนที่หักไว้นั้นได้เปลี่ยนสภาพเป็นเงินสะสมหรือเงินออมไปโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายแล้วเป็นเงินอีกส่วนหนึ่งนอกเหนือเหลือเกินไปจากเงินที่ข้าราชการใช้ในการดำรงชีพตามปกติ แม้ในข้อเท็จจริงข้าราชการผู้สะสมก็ได้ลงลายมือชื่อรับเงินเดือนไปเต็มจำนวนแล้ว ถ้าจะถือว่าหักเงินสะสมใช้หนี้รัฐ ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนเพราะไปรบกวนการดำรงชีพตามปกติของข้าราชการแล้ว กฎหมายก็ไม่ควรบัญญัติให้หักเงินเดือนไว้เป็นเงินสะสมตั้งแต่แรก

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาข้อขัดแย้งดังกล่าวแล้วเห็นว่า ในเรื่องการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสมนั้น กฎหมายทั้ง ๓ ฉบับใช้ข้อความเหมือนกันว่า “เพื่อประโยชน์ในการออมทรัพย์ของข้าราชการ... (พลเรือน - ฝ่ายตุลาการ - อัยการ) คณะรัฐมนตรีจะวางระเบียบและวิธีการให้กระทรวงการคลังหักเงินเดือนของข้าราชการ... (พลเรือน - ฝ่ายตุลาการ - อัยการ) ไว้เป็นเงินสะสม และคิดดอกเบี้ยจากเงินสะสมนั้นให้ด้วยก็ได้ เงินสะสมและดอกเบี้ยนี้ให้จ่ายคืนเมื่อออกจากราชการ” ดังนั้นอำนาจของคณะรัฐมนตรีจึงมีเพียงการวางระเบียบและวิธีการ (๑) การหักเงินเดือน (๒) การคิดดอกเบี้ย ให้ กับ (๓) การจ่ายคืน ฉะนั้นการนำเอาข้อความอันเป็นวรรคท้ายของข้อ ๘ แห่งระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม พ.ศ. ๒๕๐๖ ซึ่งมีว่า “ถ้ามีข้อผูกพันที่จะต้องใช้นี้ให้แก่รัฐบาล ก็ให้ส่วนราชการผู้เบิกเงินหักเงินสะสมและดอกเบี้ยส่งใช้นี้ตามข้อผูกพันนั้นเสียก่อน เพื่อประโยชน์ในการนี้ ข้าราชการผู้ใดมีข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินให้แก่รัฐบาลไม่ว่ากรณีใด ๆ เมื่อข้าราชการผู้นั้นโอนย้ายไปรับราชการส่วนอื่น ให้ส่วนราชการเดิมแจ้งไปยังส่วนราชการใหม่ทราบ ว่า ข้าราชการผู้นั้นยังคงมีหนี้สินค้างชำระในกรณีใดเป็นจำนวนเท่าใด” มาบัญญัติไว้ในระเบียบนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาจึง

<sup>๑</sup> มาตรา ๒๘๖ สิทธิเรียกร้องเป็นเงินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(๑) เงินเดือน บำนาญ บำเหน็จ และเบี้ยหวัด ของข้าราชการหรือคนงานของรัฐบาลและบำนาญที่รัฐบาลได้จ่ายให้แก่ญาติที่ยังมีชีวิตของบุคคลเหล่านั้น

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ค่าชดเชย ค่าจ้าง และบำนาญของเสมียน คนงาน หรือคนใช้อื่น ๆ นอกจากที่กล่าวไว้ในอนุมาตรา (๒) แต่ถ้าค่าจ้างและบำนาญนั้นเกินกว่าเดือนละสี่สิบบาท ส่วนที่เกินนั้น ถ้ามิได้มีกฎหมายพิเศษบังคับไว้ประการใดแล้ว ให้อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีได้จนถึงจำนวนที่ศาลจะกำหนดตามที่เห็นสมควรแก่พฤติการณ์แห่งคดีเป็นเรื่อง ๆ ไป

เห็นว่าเป็นการบัญญัติเกินอำนาจที่กฎหมายทั้งสามฉบับบัญญัติให้อำนาจอกระเปียบนี้ สมควรที่กระทรวงการคลังจะได้จัดการนำเอาข้อความวรรคท้ายของข้อ ๘ นี้ออกจากระเบียบ

ส่วนปัญหาของกรมอัยการการเกี่ยวกับสภาพของเงินสะสมซึ่งกรมอัยการเห็นว่า “ถ้าจะถือว่าไม่ใช่เงินเดือน แต่เป็นเงินสะสม กรมอัยการรู้สึกว่าจะเป็นการฝืนข้อเท็จจริง เพราะความจริงเป็นเงินเดือนที่มีกฎหมายให้หักไว้ให้เจ้าของ” แต่กระทรวงการคลังเห็นว่า “เงินเดือนที่หักไว้นั้นได้เปลี่ยนสภาพเป็นเงินสะสม หรือเงินออมไปโดยบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว เป็นเงินอีกส่วนหนึ่งนอกเหนือเหลือเกินไปจากเงินที่ข้าราชการใช้ในการดำรงชีพตามปกติ แม้ในข้อเท็จจริงข้าราชการผู้สะสมก็ได้ลงลายมือชื่อรับเงินเดือนไปเต็มจำนวนแล้ว ถ้าจะถือว่าหักเงินสะสมใช้หนี้รัฐ ขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน เพราะไปตรึงการดำรงชีพตามปกติของข้าราชการแล้ว กฎหมายก็ไม่ควรบัญญัติให้หักเงินเดือนไว้เป็นเงินสะสมตั้งแต่แรก” นั้น ปัญหาข้อนี้ ทำให้ต้องวินิจฉัยเสียก่อนว่าเงินที่ได้ถูกหักจากเงินเดือนมาเป็นเงินสะสมนั้นจะมีสภาพเป็นเงินเดือนอยู่ต่อไปอีกหรือไม่ ทั้งนี้ก็เพราะเงินเดือนแม้แต่จะเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาก็ยังไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๒๘๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง และคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๒๔/๒๔๗๕)

เกี่ยวกับเรื่องของเงินเดือนนี้ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทั้งสามฉบับ(พลเรือน - ฝ่ายตุลาการ - อัยการ) ได้บัญญัติให้ข้าราชการได้รับหรือข้าราชการจะได้รับเงินเดือนตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติตามตำแหน่งในชั้น อันดับ ที่ ก.พ.เป็นผู้กำหนด (สำหรับข้าราชการพลเรือน) ตามอัตราในพระราชกฤษฎีกา (สำหรับข้าราชการตำรวจ) ตามตำแหน่งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ และตามอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ (สำหรับข้าราชการฝ่ายตุลาการและอัยการ) ส่วนการจ่ายเงินเดือนนั้น พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนก็บัญญัติให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน ฯลฯ ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่าสภาพของการเป็นเงินเดือนของจำนวนเงินทั้งหมดที่เป็นเงินเดือนของข้าราชการคนหนึ่งคนใดจะหมดจากสภาพการเป็นเงินเดือนมาเป็นทรัพย์สินของข้าราชการผู้นั้นในทันทีที่ได้มีการจ่ายเงินเดือนนั้นออกจากบัญชีเงินเดือนซึ่งถ้าได้ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการจ่ายเงินเดือน ฯลฯ แล้ว ตามข้อเท็จจริงจะมีการตรวจนับจำนวนเงินหรือตรวจเช็คก่อน เมื่อถูกต้องแล้วจึงลงลายมือชื่อรับเงิน ฉะนั้นตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๖ เรียกว่าสิทธิเรียกร้องเกี่ยวกับเงินเดือนนั้นจึงหมดไปในเมื่อได้มีการลงลายมือชื่อรับเงินเดือนมาแล้ว เหตุนี้ภายใต้บังคับของมาตรา ๒๘๕<sup>๒</sup> แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งซึ่งบัญญัติให้

<sup>๒</sup> มาตรา ๒๘๕ ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปนี้ย่อมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

(๑) เครื่องนุ่งห่มหลับนอนอันสมควร และเครื่องมือสำหรับเลี้ยงชีพโดยประมาณรวมกันราคาไม่เกินพันบาท แต่ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีค่าขอโดยทำเป็นคำร้องต่อศาลของอนุญาตยัดหน่วงและใช้เครื่องมือหรือเครื่องใช้โดยจำเป็นเพื่อดำเนินการเลี้ยงชีพหรือการอาชีพอันมีราคาเกินกว่าจำนวนดังกล่าวแล้ว ให้ศาลมีอำนาจที่จะใช้ดุลยพินิจอนุญาตหรือไม่ ภายในบังคับแห่งเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร

(๒) ทรัพย์สินอย่างใดที่โอนกันไม่ได้ตามกฎหมายหรือตามกฎหมายย่อมไม่อยู่ในความรับ

ทรัพย์สินบางอย่างไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดี เจ้าหนี้จึงมีสิทธิตามกฎหมายอย่างบริบูรณ์เหนือทรัพย์สินที่ไม่ได้อยู่ในบังคับของมาตรา ๒๔๕ ซึ่งในบรรดาทรัพย์สินที่เดิมเป็นเงินเดือนอยู่ด้วย

ถึงในเวลานี้จะมีกฎหมายและระเบียบให้หักเงินจำนวนหนึ่งออกจากเงินเดือนให้มาเป็นเงินสะสม เพื่อประโยชน์ในการออมทรัพย์ของข้าราชการเลยทำให้จำนวนเงินที่ผู้รับเงินเดือนได้รับมาจริงนั้นน้อยกว่าจำนวนเงินเดือนเต็ม และผู้ที่รับเงินเดือนนั้นก็ไม่ได้เคยจะต้องจำนวนเงินที่ถูกหักเป็นเงินสะสมนี้แต่อย่างไรเลยก็ตาม จะถือว่าเงินสะสมนี้คงมีสภาพเป็นเงินเดือนอยู่อย่างเดิมถูกต้องหรือไม่ เพราะผู้รับเงินเดือนนั้นได้ลงลายมือชื่อรับเงินเดือนทั้งหมดซึ่งรวมทั้งเงินที่ได้ถูกหักให้เป็นเงินสะสมด้วย ฉะนั้นเงินเดือนทั้งหมดคือเงินเดือนทั้งที่รับไปจริงและที่ได้ถูกหักให้เป็นเงินสะสมด้วย ฉะนั้นเงินเดือนทั้งหมดคือเงินทั้งที่รับไปจริงและที่ได้ถูกหักให้เป็นเงินสะสม ได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นเงินเดือนมาเป็นทรัพย์สินของผู้รับแล้ว แต่ทรัพย์สินที่เป็นจำนวนเงินสะสมนั้นผู้ลงลายมือชื่อรับเงินเดือนไม่ได้รับมา เพราะกฎหมายและระเบียบของกระทรวงการคลังบัญญัติให้นำเอาขึ้นไว้ใน “บัญชีเงินสะสมของข้าราชการ” ซึ่งกระทรวงการคลังให้ถือว่าเงินในบัญชีนี้เป็นเงินฝากตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง (ข้อ ๖ ของระเบียบ)<sup>๓</sup> เงินสะสมนี้ได้ถูกหักออกจากบัญชีเงินเดือนพร้อมๆ กับเงินที่ผู้ลงลายมือชื่อรับเงินเดือนได้รับไปจริง จึงมีสภาพเป็นทรัพย์สินของผู้รับเหมือนกับเงินที่ได้รับไปจริง จากจำนวนทั้งหมดของเงินเดือนนั้นเอง มีเหตุผลอีกเหตุผลหนึ่ง ซึ่งแสดงว่าเงินสะสมนี้ได้หมดสภาพจากการเป็นเงินเดือนแล้ว คือข้อความในกฎหมายทั้งสามฉบับที่ให้เหตุผลว่าเพื่อประโยชน์ในการออมทรัพย์ของข้าราชการ จึงให้หักจากเงินเดือนไว้เป็นเงินจำนวนหนึ่งซึ่งตั้งให้เป็นเงินสะสม ซึ่งรัฐจะคิดดอกเบี้ยให้ก็ได้ และรัฐจะไปจ่ายเงินทั้งต้นเงินสะสมและดอกเบี้ยให้เมื่อข้าราชการผู้นั้นออกจากราชการ เงินสะสมจึงเป็นเงินออมโดยบังคับ

เมื่อเงินสะสมเป็นทรัพย์สินของผู้รับ และข้อความของมาตรา ๒๔๕ กับมาตรา ๒๔๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ก็ได้ให้ความคุ้มครองไว้ รัฐในฐานะเจ้าหน้าที่กับลูกหนี้ผู้ซึ่งเป็นข้าราชการและเป็นเจ้าของเงินสะสม จึงอาจทำความตกลงเกี่ยวกับเงินสะสมของลูกหนี้เหมือนมีสิทธิเหนือทรัพย์สินอื่นๆ ของลูกหนี้ หากแต่ว่ากฎหมายทั้งสามฉบับกำหนดให้

#### ผิดแห่งการบังคับคดี

ทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาอันมีลักษณะเป็นของส่วนตัวแท้ เช่น หนังสือสำหรับวงศ์ตระกูลโดยเฉพาะ จดหมายหรือสมุดบัญชีต่างๆ นั้น อาจยึดมาตรวจดูเพื่อประโยชน์แห่งการบังคับคดีได้ ถ้าจำเป็น แต่ห้ามมิให้เอาออกขายทอดตลาด

ประโยชน์แห่งข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ ให้ขยายไปถึงเครื่องนุ่งห่มหลับนอนและเครื่องมือหรือทรัพย์สินที่โอนกันไม่ได้ หรือทรัพย์สินที่ไม่อยู่ในความรับผิดแห่งการบังคับคดีอันเป็นของภรรยาหรือของบุตรผู้เยาว์ของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งทรัพย์สินเช่นนี้ตามกฎหมายอาจถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือเป็นทรัพย์สินที่อาจบังคับเอาชำระหนี้ตามคำพิพากษาได้ระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม พ.ศ. ๒๕๐๖

<sup>๓</sup> ข้อ ๖ ให้กระทรวงการคลังเปิดบัญชีเงินสะสมของข้าราชการขึ้นไว้ เรียกว่า “บัญชีเงินสะสมของข้าราชการ” และภายใต้บังคับข้อ ๘ ให้ถือว่าเงินในบัญชีนี้เป็นเงินฝากตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

จ่ายเงินสะสมพร้อมทั้งดอกเบี้ยคืนให้ก็ต่อ”เมื่อออกจากราชการ” แล้วเท่านั้น

แต่สำหรับรัฐซึ่งเป็นเจ้านั้น เมื่อรัฐเป็นผู้รักษาเงินสะสมและมีบัญชีอยู่ที่รัฐ รัฐจึงสามารถทำความเข้าใจกับข้าราชการเจ้าของเงินสะสมผู้เป็นลูกหนี้รัฐให้ความยินยอมให้รัฐหักหนี้จากเงินสะสมกับดอกเบี้ยที่ได้ไว้แล้วกับที่จะพึงได้ต่อไป เพื่อชดเชยหนี้ที่ข้าราชการผู้นั้นเป็นหนี้รัฐนั้น ข้อความในวรรคท้ายของข้อ ๘<sup>๔</sup> ของระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสมที่คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรให้เอาออกจากระเบียบเพราะเป็นเรื่องหักหนี้ซึ่งกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจที่จะตราเป็นระเบียบตามเหตุผลดังกล่าวมาแล้วแต่ตอนต้นของบันทึกนี้ขึ้น กระทั่งการคลังผู้เป็นเจ้าของเรื่องเงินสะสมจะสั่งการตามข้อความเท่านั้นไปยังเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามก็ได้ ข้อสำคัญนั้นคือให้ข้าราชการให้ความยินยอมที่จะให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหักเงินสะสมกับดอกเบี้ยชำระหนี้ที่ข้าราชการผู้นั้นเป็นลูกหนี้รัฐได้ไว้เสียก่อน ซึ่งในขณะนั้นก็ได้มีการปฏิบัติดังนี้อยู่ กล่าวคือ ข้อความในสมุดเงินสะสมนั้นมีว่า “ผู้สะสมยินยอมว่า หากมีข้อผูกพันในอันที่จะต้องชำระเงินให้แก่รัฐบาลไม่ว่ากรณีใด ๆ ผู้สะสมยินยอมให้หักเงินสะสมและดอกเบี้ยที่จะได้รับส่งคืนหนี้สินนั้นได้” ข้อความเช่นนี้ถูกต้องแล้ว และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเหมือนดังที่กรมอัยการเข้าใจนั้น

สรุปแล้วคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่

(๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทั้งสามฉบับให้อำนาจคณะรัฐมนตรีวางระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสมแต่เฉพาะในเรื่องวิธีการหักการคิดดอกเบี้ยเกี่ยวกับการจ่ายเงินเมื่อออกจากราชการเพื่อเป็นการออมทรัพย์เท่านั้น ดังนั้นการบัญญัติให้หักเงินสะสมไว้ชำระหนี้ที่ข้าราชการเป็นลูกหนี้รัฐบาลได้ซึ่งเป็นข้อความของวรรคสุดท้ายของข้อ ๘ แห่งระเบียบการหักเงินเดือนข้าราชการไว้เป็นเงินสะสม พ.ศ. ๒๕๐๖ นั้น จึงเป็นการกระทำที่เกินอำนาจที่กฎหมายทั้งสามฉบับได้บัญญัติให้อำนาจออกกระเปาะนี้ ฉะนั้น จึงต้องเอาข้อความนี้ออกจากระเบียบ

(๒) เงินสะสมนั้นหมดสภาพจากการเป็นเงินเดือน และมาเป็นทรัพย์สินของผู้รับทันทีที่ได้มีการลงลายมือชื่อรับเงินเดือน ดังนั้นจึงไม่ได้รับการคุ้มครองจากมาตรา ๒๘๕ กับมาตรา ๒๘๖ ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ในการที่รัฐกับผู้รับเงินสะสมได้ทำความตกลงต่อกันในการให้ความยินยอมหักเงินที่ผู้รับเงินสะสมเป็นลูกหนี้รัฐออกจากเงินสะสมของตน

---

<sup>๔</sup> ข้อ ๘ ให้จ่ายเงินสะสมพร้อมทั้งดอกเบี้ยคืนแก่ข้าราชการเมื่อออกจากราชการโดยจ่ายจากบัญชีเงินสะสมของข้าราชการ

ในกรณีที่ออกจากราชการเพราะตาย ให้จ่ายเงินสะสมพร้อมทั้งดอกเบี้ยให้แก่ผู้มีสิทธิรับมรดกโดยชอบด้วยกฎหมาย

ถ้ามีข้อผูกพันที่จะต้องใช้นี้ให้แก่รัฐบาลก็ให้ส่วนราชการผู้เบิกเงินหักเงินสะสมและดอกเบี้ยส่งคืนตามข้อผูกพันนั้นเสียก่อน เพื่อประโยชน์ในการนี้ ข้าราชการผู้ใดมีข้อผูกพันที่จะต้องใช้จ่ายเงินให้แก่รัฐบาลไม่ว่ากรณีใด ๆ เมื่อข้าราชการผู้นั้นโอนย้ายไปรับราชการส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการเดิมแจ้งไปยังส่วนราชการใหม่ทราบว่าข้าราชการผู้นั้นยังคงมีหนี้สินค้างชำระในกรณีใดเป็นจำนวนเท่าใด

ย่อมกระทำได้ ไม่เป็นการผิดกฎหมาย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของ  
ประชาชนแต่ประการใด

(ลงชื่อ) เสกส บุนยัยฐิติ

(นายเสกส บุนยัยฐิติ)

รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๐๗